

F 121

~~F 2~~ CB=545974

~~G. G. Enimma~~

F. 121

~~1-2-148~~

Enumerantur muscorum quorundam
rariorum sedes in Norvegia,

quas observavit

N. Wulfsberg.

(Særskilt aftrykt af Christiania Videnskabs-Selskabs Forhandlinger for 1875).

Handwritten text, possibly a title or header, appearing as bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, possibly a name or date, appearing as bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, possibly a name or date, appearing as bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, possibly a name or date, appearing as bleed-through from the reverse side of the page.

In Flora Norvegica Gunnerus præter alias herbas 70 muscorum enumerat species et completo opere dicit se credere herbam quam non ipse viderit in Norvegia vix reperiri posse. Paulo post H. Strøm disquisitiones de muscis in paroecia Eker tradidit, quibus index Gunneri compluribus numeris auctus est. In prooemio acutissimus explorator declarat se non dubitare, quin „omnes musci“ in regione illa perexigua crescerent.

Postea multorum oculi ex somno ævorum tandem experrecti muscos Norvegiæ exploraverunt. E patriæ filiis Chr. Smith, Chr. Sommerfelt, M. N. Blytt amore impigro saltus & convalles perquisiverunt. Illustrissimi advenæ alpes Dovrefjeld singulis quibusque annis ad herbas colligendas visitant.

Qua re factum est, ut C. Hartman in libro laudato „Handbok i Skandinaviens Flora, 10^{onde} uppl.“ numerum muscorum in Norvegia crescentium pluries illum Gunneri superantem referat. Non dum autem evacuata sunt latebræ nec multum abest, quin quisque explorator novas detegat species.

Hic quoque libellus numerum augebit. Maxima tamen fuit cura mea, ut sedes naturales arctius limitarem. Muscis nempe compluribus Norvegia patria tribuitur, qui quidem in paucis locis longius remotis vigent.

Nominibus locorum e divisione terræ publica utor scilicet provinciarum (Amt) et paroeciarum (Præstegjæld).

Plantarum nominae synopsis muscorum Europæorum quam edidit Schimper sumo, vel si aliunde petita adhibebo, autorem indicabo.

Lærdal in mense Octobri 1875.

N. Wulfsberg.

Sphagna.

Sphagnum palustre Lindberg.

Ad Lutvand prope Christianiam. Søndre Bergenhus Amt: in par. Fjælberg & Tysnes. Nordre Bergenhus Amt: Svaleim in par. Aardal. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

S. papillosum Lindberg.

Søndre Bergenhus Amt. Nordre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

S. Austini Sullivant.

Søndre Bergenhus Amt: Einingevik in par. Tysnes. Specimina a me collecta sterilia sunt.

. rigidum Schimper.

Akershus Amt: Nordmarken. Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik & Kinservik. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

var. cellulis foliorum caulinium hyalinis fibriferis. Søndre Bergenhus Amt: in alpibus intra Graven & Ulvik.

S. molle Sullivant.

Søndre Bergenhus Amt: Ulvik in pluribus locis.

forma robustior (S. rigido habitu similis). Haugesund.

S. molluscum Bruch.

Akershus Amt: Vardekollen in par. Asker. Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Fjælberg, Ulvik, Strandebarm, Tysnes. Bergen. Søndre Thronhjems Amt: Feragen in par. Røros.

S. subsecundum Nees von Esenbeck.

Akershus Amt: Vardekollen in par. Asker. Søndre Bergenhus Amt: in par. Fjælberg, Ulvik, Tysnes, Fitje. Bergen

S. squarrosus Persoon.

Ad lacum Lutvand prope Christianiam. Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik. Bergen.

S. squarrosulum Lesquereux = *S. squarrosus* P. β *squarrosulum* Sch. Syn.

Søndre Bergenhus Amt: in insula Halsnø paroeciæ Fjælberg.

Folia caulina basi late marginata, tertiam partem illius longitudinis metientia, quam in *S. squarroso* habent. Cellulæ hyalinæ eorum mediæ ad apicem itidem minores sunt. Folia ramulorum media magis obtusata circiter vj-dentata. In specimenibus a me collectis flores juniores videntur.

Ceterum ut describit Schimper loco citato. A formis junioribus *S. squarrosi* solenniter distinctum.

S. Wulfianum Girgensohn.

Hedemarkens Amt: Storfjeldsæteren in par. Storelvedalen.

S. acutifolium Ehrhart.

Akershus Amt. Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Søndre Thronhjems Amt.

S. rubellum Wilson.

Grefsenaasen ad Christianiam.

S. laricinum Spruce.

Søndre Thronhjems Amt: Feragen in par. Røros. Non nisi sterile collectum.

S. recurvum Palisot — Beauvois.

Ad Sognsvand prope Christianiam. Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Fjælberg, Ulvik, Tysnes.

S. cuspidatum Ehrhart.

Akershus Amt: Vardekollen in par. Asker.

S. fimbriatum Wilson.

Ad Christianiam.

S. Girgensohnii Russow.

Søndre Bergenhus Amt: Eide in par. Ulvik. Nordre Bergenhus Amt: Storutledalen in par. Aardal.

Andreæaceæ.

Andreæa petrophila.

Akershus Amt. Buskeruds Amt. Søndre Bergenhus Amt.
Bergen.

A. sparsifolia Zett.

Buskeruds Amt: ad lacum Veslefaatvand in par. Norderhov.
Planta a me lecta abhorret a descriptione autoris foliis coma-
libus non secundis.

A. alpestris.

Søndre Bergenhus Amt: in alpihus Nesheimhorgi & Daase-
fjeld par. Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Kværnskaret in par.
Røros.

A. obovata.

Søndre Thronhjems Amt: Vigelspiken in par. Røros.

A. alpina.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne, Ulvik,
Tysnes. Bergen. Nordre Bergenhus Amt: Styve in par. Aurland.

A. rupestris.

Christiania: Ekeberg. Akershus Amt: Kikut in par. Aker,
Vardekollen in par. Asker. Søndre Bergenhus Amt: Odde in
par. Kinservik, Opdal in par. Tysnes.

A. Blyttii.

Søndre Bergenhus Amt: Nesheimhorgi in par. Ulvik.

A. nivalis.

Søndre Bergenhus Amt: Nesheimhorgi in par. Ulvik.

Bryaceæ.

Pleuridium alternifolium Rabenh.

Akershus Amt: Vindern in par. Aker. Sandviken in par.
Asker. Bergen: Kalvedalen (primus invenit H. Greve).

P. subulatum Rabenh.

Bergen: sub monte Sandviksfjøien.

Gymnostomum rupestre.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Røldal, Ulvik, Tysnes. Søndre Thronhjems Amt: Skaarhammerdalen in par. Røros.

G. curvirostrum.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Strandebarm & Tysnes. Søndre Thronhjems Amt: in par. Singsaas. Thronhjems.

Anoetangium compactum.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Kinservik, Ulvik, Strandebarm, Fuse, Tysnes. Bergen. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Weisia fugax.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt. Bergen.

W. denticulata.

Søndre Bergenhus Amt: Maavatsstøl in par. Ulvik.
Dentium articuli inferiores transverse striati.

W. schisti.

Søndre Thronhjems Amt: Skaarhammerdalen in par. Røros.
A descriptione Hartmanii differt foliis acuminatis. Dentium peristomii articuli inferiores longitudinaliter striati, superiores minute papilloso.

W. crispula.

Akershus Amt. Søndre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

Cynodontium virens.

Akershus Amt: Kikut & Liggeren in Nordmarken. Søndre Bergenhus Amt: Valdalen in par. Røldal & ad Eide in par. Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

β compactum.

Søndre Bergenhus Amt: Valdalen in par. Røldal.

C. Wahlenbergii.

Søndre Bergenhus Amt: Røldalsfjeld in par. Røldal, Daasefjeld & Nesheimhorgi in par. Ulvik. In monte Ulrikken ad Bergen.

Dichodontium pellucidum.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik & Tysnes.

Trematodon ambiguus.

Circa Christianiam in pluribus locis. Buskeruds Amt. Haus Sachsen prope Kongsberg. Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik & Tysnes.

Dicranella squarrosa.

Christiania. Hedemarkens Amt: Storfjeldsæter in par. Stor-elvedal. Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne, Ulvik, Tysnes (cum fructibus ad Einingevik). Bergen.

D. subulata.

In monte Ulrikken ad Bergen.

Dicranum fulvellum.

Søndre Thronhjems Amt: Vigelspiken in par. Røros.

D. hyperboræum.

Søndre Thronhjems Amt: Kværnskaret & Skaarhammerdalen in par. Røros.

D. Starkii.

Akershus Amt: Kikutskaarene in par. Aker. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne & Ulvik. Prope Bergen in valle Jordalen.

D. Blyttii.

Akershus Amt: Nordmarken. Søndre Bergenhus Amt: in par. Kinservik, Ulvik, Tysnes. Bergen.

D. arcticum.

Buskeruds Amt: Jonsknuten prope Kongsberg. Søndre Bergenhus Amt: Støllehætta in par. Etne, Daasefjeld & Nesheimhorgi in par. Ulvik.

D. montanum.

Frequens.

var. flaccidum. Surculi elongati, mollissimi, laxè cohærentes. Folia longiora, apice fragilia.

Akershus Amt: Hakkloens Middagskolle in par. Aker. Søndre Bergenhus Amt: Tangeraas in par. Strandebarm.

D. viride.

Søndre Bergenhus Amt: Odde in par. Kinservik.

D. albicans.

Søndre Thronhjems Amt: in par. Røros ad Kværnskaret,

Storskarven & in alpibus intra Langen & Røkjærnan. Fructus in his locis non visus.

D. elongatum.

In regionibus alpinis & subalpinis satis frequens. In parte Norvegiæ occidentali sæpius invenitur forma macra sterilis primo intuitu recognitu difficilior, humilis, læte virens, dense cæspitosa. In insula Varaldsø, par. Strandebarm, Søndre Bergenhus Amt, hæc forma copiosior crescit ad rupes ipsas lito-reas, spuma salsa freti Hardangerfjord conspersa.

D. fuscescens

Ubique frequens.

var. cirrhatum. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

var. flexicaule Bryol. Europ. Damsgaard ad Bergen.

D. Mühlenbeckii.

Buskeruds Amt: Jonsknuten prope Kongsberg. Søndre Bergenhus Amt: Tysnes.

D. majus.

Søndre Bergenhus Amt: Godø Sund & Einingevik in par. Tysnes. Bergen.

Dicranodontium longirostre.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: Bergen. Sterile.

D. aristatum.

Søndre Bergenhus Amt: in monte Hodlestadnuten in par. Etne (a me prius falso Grindheimskollen nominato), Tangeraas in par. Strandebarm, Tysnes. Bergen. — Sterile.

Campylopus.

Seta junior ad medium recurvata, parte superiore cum theca ut collum cygneum arcuata. Calyptræ basis fimbriata. Nervus crassus, latissimus, in parte superiore totam fere paginam efficiens. Ad latera folii imi cellulæ aëriferæ. In medio nervo cellulæ parietibus longitudinalibus incrassatis in sectione transversa stellulam quinqueradiatam prosenchymate leptoderma circumdatam visui præbent.

Plantæ pulvinatæ vel dense cæspitosæ, ad rupes irroratas, in paludibus vel solo turfæco crescentes.

1) Folia ad basin in auriculas excavatas ex cellulis amplis aëriiferis quadratis junioribus hyalinis ætate ferrugineo tinctis dilatata. Supra auriculas series cellularum aliquot marginales hyalinæ prosenchymaticæ.

a) Folia comalia in pilum longum serratum excurrentia.

C. atrovirens Tela foliorum supraauricularis e cellulis elongatis sinuosis composita. Apices turionum decidui. — Fructus ignotus.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: ubiqve frequens. Bergen. Nordre Bergenhus Amt: Lærdalsøren. Styve in par. Aurland. *forma virens*. Color totius plantæ dilutior, turionum luteo viridis, ala foliorum comalium angustiore, pilo parcius serrato.

Inter gramina in monte Sandviksfløien prope Bergen.

forma gracilis. Ad partes omnes dimidio minor, ceterum concinnus.

Søndre Bergenhus Amt: Tangeraas in par. Strandebarm.

NB. Differentia, quam C. Hartman inter specimina sua hujus speciei Britannica et Pyrenaico-Norvegica memorat, sine dubio ad diem collectionis referenda est. Æstate enim & autumno planta maximo decore induitur, sin autem hyeme vel ineunte vere colligas, plantæ comis nudatæ & mutatis cellularum contentis tristiores inveniuntur.

b) Folia comalia nulla appendice hyalina prædita.

C. flexuosus. Rete supraauriculare ex cellularum marginalium aëriiferarum seriebus ij vel iij, inde ad nervum rectangulariter areolatum, in parte superiore enormiter rhomboideum. Pars folii superior tertia a nervo solo formatus. Apex folii semicaliculatus vel brevissime subuliformis, parce serratus.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Fjælberg, Kvinhered, Strandebarm, Fuse, Tysnes. Bergen. — Fructus sæpius occurrunt.

C. micans, *nova species*. Cellularum marginalium series circiter iv. Dimidium folii superius a nervo formatum. Apex teres ubiqve serratus.

Pulvinaria formans, majora pollices tres alta, vel cæspites late prorepentes, tela rhizoidea arcte cohærentes. Color tu-

rionum saturate viridis, senio fuscescens. Primo vere tota planta aurato-fusca nitore metalleo micans (unde nomen). Surculorum ramificatio, si ex planta adulta colligere liceat, ex monopodio sympodialis, hic illic pseudo-dichotoma. Folia secunda, comalia falcata. Dimidium folii inferius e basi obtusa auriculis adaucta lanceolatum, superius (revera nervus excurrens) subuliforme. Fructus juniores tantum visi, ex eodem perichætio complures. Seta longior quam in *C. flexuoso*, pulchrius & concinnius arcuata.

Ad rupium latera. Søndre Bergenhus Amt: in insula Halsnø par. Fjælberg, Tangeraas & Bru in par. Strandebarm, Einingevik in par. Tysnes (ubi $\frac{24}{8}$ 74 fructus adhuc calyptrigeros legi). Bergen.

C. Schwarzii. Cellularum marginalium series vj — viij. Cellulæ mesophylli ceteræ sine chlorophylla vel utriculo visibili primordiali, fere omnes rectangulares. Duæ partes folii superiores a nervo formatae. Apex folii teres ubique serratus. Apices turionum decidui.

Fructus ignotus. Ad colorem totius plantæ, directionem & curvaturam foliorum, soliditatem cæspitum maxime varians.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Strandebarm, Fuse, Tysnes, Fitje. Bergen. Nordre Bergenhus Amt: in par. Eivinvik (1867).

2) Folia sine auriculis basilaribus, mesophyllo ad latera nervi imi ex cellulis aëriiferis rectangularibus vel elongato-sexangularibus composito. Nervus supra basin dilatatus.

C. fragilis. Folia basi lanceolata apice fragilissimo. Surculi inferne rhizoideis purpureis inter se cohærentes, superne liberi.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne, Fjælberg (ubi in insula Halsnø etiam fructus progignit), Kvinhered, Strandebarm, Fuse, Tysnes, Fitje. Bergen.

var. densus = *Campylopus densus* Schimp. Syn.? Folia basi obtusata, apice longiore non fragili. Cæspites fuscii parum se-

riceo-nitentes, ad apices usque innovationum tomento rufo compacte intertexti. — Sterilis.

Søndre Bergenhus Amt: Einingevik & Godøsund in par. Tysnes, Selbø in par. Fitje. Bergen.

Formas intermedias transitum in *C. fragilem* typicum adumbrantes sæpius vidi.

NB. *Campylopus alpinus* Schimper, cujus specimina ab autore nominata ex monte Snowdon Walisiæ explorare licuit, *C. Schwarzii* valde affinis videtur sed totum mesophyllum supraauriculare ex cellulis elongatis subsinuosis compositum præbet et ita quodammodo *C. atrovirentem* imitatur pilo foliorum terminali neglecto. Species distincta certe habenda, in Norvegia nondum inventa.

Orthopus, *novum genus*.

Seta recta, dimidium pollicis longa. Calyptra fimbriata ceteris notis generi proximo similis. Fructus maturus non visus.

Plantæ humiles gregariæ vel laxe cæspitosæ, loca aprica sabulosa præoptantes.

O. brevifolius = *Campylopus brevifolius* Schpr. = *Campylopus subulatus* Lorentz in schedulis.

Søndre Bergenhus Amt: Skjælnes in insula Varaldsøen par. Strandebarm (cum fructu juniore ¹²/₉, 74), Teigen ad fretum Loksund par. Fuse.

Ad Bergen, ubi specimina, quæ distribuit Lorentz, anno 1868 collecta sunt, postea frustra quæsitus est.

Fissidens bryoides.

Prope Bergen et in Søndre Bergenhus Amt in paroeciis Tysnes, Strandebarm, Etne.

F. incurvus.

Akershus Amt, frequens.

F. osmundoides.

Christiania, Haugesund, Bergen, Søndre Bergenhus Amt.

Seligeria recurvata.

Bergen. Søndre Bergenhus Amt in par. Tysnes.

S. pusilla.

Søndre Bergenhus Amt: Store Godøen in par. Tysnes.

S. Doniana.

Søndre Bergenhus Amt: Teigen ad Loksund in par. Fuse.

Pottia cavifolia.

In Hovedøen prope Christianiam (F. Kiær).

P. truncata.

Circa Christianiam copiose; Bergen raro, item ad Eide in par. Ulvik, Søndre Bergenhus Amt.

Anacalypta lanceolata.

In Hovedøen prope Christianiam (F. Kiær).

Didymodon cylindricus.

Bergen. Søndre Bergenhus Amt: in paroeciis Tysnes, Strandedarm, Ulvik, Kinservik, Etne. — Ubique sterilis.

Distichium inclinatum.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik. Thronhjøm.

Leptotrichum homomallum.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt. Bergen.

L. flexicaule.

Christiania.

β longifolium Zett.

Søndre Bergenhus Amt: Einingevik in par. Tysnes. Thronhjøm. — Røros. — Non nisi sterile visum.

L. glaucescens.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik & Røldal. — Røros.

Trichostomum rigidulum.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Tysnes.

Desmatodon latifolius.

Søndre Bergenhus Amt: Røldal. — Røros.

D. cernuus?

Søndre Bergenhus Amt: Daasefjeld in par. Ulvik. — Specimina macra parum certa.

Tortula ungviculata. [In hoc genere eisdem utor nominibus ac Hartman]. Christiania. Bergen.

T. fallax.

Haugesund. Bergen.

T. tortuosa.

Ubique frequens. In parte Norvegiæ occidentali fructus rarius
proveniunt, neque in Søndre Bergenhus Amt visi sunt nisi in pa-
roeciis Tysnes & Ulvik.

T. fragilis.

Søndre Bergenhus Amt: Valdalen in par. Røldal. Røros.

T. muralis.

Christiania. Bergen.

T. subulata.

Christiania. Bergen. Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik.

T. Norvegica.

Søndre Bergenhus Amt: Valdalen in par. Røldal.

T. papillosa.

Christianssand. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne. Bergen.

T. princeps.

Søndre Bergenhus Amt, in par. Strandebarm: Hesten paa
Varaldsøen. „Ad rupes dense cæspitosa“, sterilis.

Grimmia maritima.

Ubique in litoribus, quæ sequitur ad fundos sinuum ex. g.
ad Odde, Hardangerfjord. Throndhjem.

G. anodon.

Søndre Bergenhus Amt: Vassætstøl in par. Ulvik; Kjøn-
nberget in Valdalen, par. Røldal. Søndre Throndhjems Amt:
Skaarhammerdal prope Røros.

G. pulvinata.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Tysnes. Bergen.

G. apiculata

Nordre Bergenhus Amt: Haabergnaasi in par. Urland.

G. contorta.

Søndre Bergenhus Amt: Daasefjeld in par. Ulvik (c. fl. ♀).
Buskeruds Amt: Jonsknuten prope Kongsberg (sterilis). Søn-
dre Throndhjems Amt: Bukhammeren in par. Aalen; Storskar-
ven & Vigelspiken in par. Røros.

G. torqvata.

Frequens.

G. funalis. = *G. spiralis* Hooker.

Søndre Bergenhus Amt: Tysnessaata in par. Tysnes (st.).
Bergen. Søndre Thronhjems Amt: Kværnskaret in par. Røros.

G. Mühlenbeckii.

Søndre Bergenhus Amt: in paroeciis Tysnes & Ulvik.

G. Hartmani.

Søndre Bergenhus Amt: Sunde in par. Kvinhered. Bergen.

G. elatior.

Christiania.

G. Donniana.

Søndre Bergenhus Amt: Stødlehætta in par. Etne; Kjønberget i Valdalen, par. Røldal; Vassætstøl & Eide in par. Ulvik.
Kronstad prope Bergen.

G. ovata.

Akershus Amt. Buskeruds Amt. Stavanger Amt. Søndre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

G. leucophæa.

Throndhjem (sterilis).

G. commutata.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: Graven in par. Ulvik.

G. elongata.

Søndre Thronhjems Amt: Kværnskaret in par. Røros (sterilis).

G. unicolor.

Søndre Bergenhus Amt: Vassætstøl in par. Ulvik.

G. atrata.

Søndre Bergenhus Amt: Kjønberget i Valdalen, par. Røldal.
Pulcherrime fructificans.

Racomitrium patens.

In Norvegia occidentali e vulgatissimis.

R. ellipticum.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: Einingevik & Godøsum in par. Tysnes. Prope Bergen in Damsgaardfjeld, Isdalen, Sandviken.

R. protensum.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in paroeciis Tysnes, Fuse, Ulvik. Bergen.

R. Sudeticum.

Nordmarken prope Christiania. Søndre Bergenhus Amt: in paroeciis Etne, Røldal, Kinservik, Ulvik, Strandebarm. Jordalen ad Bergen.

R. heterostichum.

Akershus Amt. Stavanger Amt. Søndre Bergenhus Amt.
var. gracilescens Sch. Syn. Søndre Bergenhus Amt: Selbø in par. Fitje. Sandviksfloien prope Bergen.

Hæc varietas in *R. Sudeticum* nullo certo limite transit, nisi forte ex directione dentium peristomii. Fundamentum divisionis ex ramificatione surculi petitum ad figuram, quam soritem nominant logici, sæpius respondet. Notæ, quas Zetterstedt in monographia ex ratione mensurarum foliorum et cellularum designat, mihi nondum apparent. Habitatio *R. Sudetici* præcipue alpina in Norvegia occidentali ubi plantæ etiam supra-alpinæ ad litora maris sæpe proveniunt, nil valet.

R. microcarpum.

Prope Christianiam e vulgatissimis, in Norvegia occidentali rarum. A me ad Bergen visum et in par. Tysnes, Søndre Bergenhus Amt.

R. canescens.

Ubique frequens.

β *ericoides.*

Ut species. Rarius fructus progignit, qui a me solum ad Bergen lecti sunt.

Hedwigia ciliata.

Akershus Amt. Stavanger Amt. Søndre Bergenhus Amt.
 β *viridis.* Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik. Bergen.

Hedwigidium imberbe.

Søndre Bergenhus Amt: Indre Aalvikene in par. Vikør, copiose et fructificans. Ad Sandviken, Bergen, specimina parca sterilia legi. In utroque loco ad rupes crescit.

Coscinodon pulvinatus.

Søndre Bergenhus Amt: par. Ulvik, prope Vassætstøl in regione subalpina nec non juxta viam stratam ad Gravensvandet.

Ptychomitrium polyphyllum.

Søndre Bergenhus Amt: in paroeciis Kvinhered, Strandebarm, Fuse, Tysnes. Bergen.

Amphoridium Lapponicum.

Ubique frequens.

A. Mougeotii.

Ut species præcedens, pro more tamen sterile. Fructus in Kværnskaret par. Røros, Søndre Thronhjems Amt, legi.

Zygodon viridissimus.

Søndre Bergenhus Amt: in paroeciis Etne, Skonevik, Kinservik, Ulvik, Vikør, Strandebarm, Fuse, Tysnes, Fane. Bergen. Fructus habeo ex Natland prope Bergen, Eide in par. Ulvik, Odde in par. Kinservik, Rullestad in par. Skonevik.

β *rupestris.* Søndre Bergenhus Amt: Stødle in par. Etne nec non ad Skjelnes in insula Varaldsøen par. Strandebarm.

Ulota Drummondii.

Akershus Amt. Stavanger Amt. Søndre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

U. Ludwigi.

Søndre Bergenhus Amt: in paroeciis Etne, Strandebarm, Ulvik. Bergen.

U. Hutchinsæ.

Smaalenenes Amt. Akershus Amt. Søndre Bergenhus Amt. Bergen.

U. curvifolia.

Akershus Amt: prope Maridalsvandet, in monte Kikut, ad Vesleflaatvandet et in monte Vardekollen ditionis Christianensis. Hedemarkens Amt: Sommerbrækken in par. Rendalen. Søndre Bergenhus Amt: in paroeciis Fjælberg, Tysnes, Strandebarm, Ulvik.

U. Bruchii.

Ubique frequens.

U. crispa.

Ubique frequens.

U. crispula.

Akershus Amt. Buskeruds Amt. Søndre Bergenhus Amt.
Bergen. Søndre Thronhjems Amt.

Observa! Species hujus generis Norvegicæ stomata in membrana thecæ externa nuda præbent.

Orthothrichum. In hoc genere nominibus & analysibus utor, quæ a Dr. Venturi in dissertatione „Ueber Orthothrichum“ (Hedwigia 1872—1873) tradita sunt.

O. Sturmii.

Søndre Bergenhus Amt: in parocciis Tysnes, Ulvik, Kinservik. Bergen. Habitatio rupestris & arborea.

Specimina mea a descriptione Venturii discedunt capsulis profunde 8-sulcatis. Formæ quæ descriptioni Orthothrichi Sturmii Hornsch. in Hartman. Skand. Fl. accurate congruunt non sunt nisi speciei sequentis exiguæ varietates.

O. rupestre.

Ubique frequens.

O. Ætnense De Not. sec. descript. Venturii.

Akershus Amt: Ladegaardsøen prope Christianiam. Søndre Bergenhus Amt: Kjønberget in Valdalen par. Røldal, Odde in par. Kinservik.

A præcedente ut opinor non satis distinctum. Marginem nempe revolutum in foliis vidi quæ apices diplostromaticos omnino ut in *O. rupestri* præbebant.

Habitus autem totius plantæ peculiaris inprimis speciminum, quæ ad Kjønberget legi.

O. cupulatum.

Christiania. Hamar. Bergen.

O. anomalum.

Christiania. Hamar.

var. saxatile. Bergen. Nordre Bergenhus Amt: Blaaflaten in par. Lærdal.

O. alpestre.

Akershus Amt: ad rupes porphyraceas prope Burudvand in par. Asker. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

O. stramineum.

Christiania. Christianssand. Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Thronhjøm.

O. patens.

Nordre Bergenhus Amt: Kroken in Lyster.

O. pumilum.

Christianssand. Søndre Bergenhus Amt: in paroeciis Ulvik & Kinservik. Bergen. Thronhjøm.

O. fallax = *O. Schimperii* Hammar in monogr.

Akershus Amt (freqvens). Hamar.

O. pulchellum.

Bergen.

O. arcticum.

Søndre Thronhjøms Amt: Kværnskaret in par. Røros, altitudine s. m. c. 3000'.

Ad hanc speciem specimina quæ ex itinere Lorentzii Norvegico anno 1868 foeneratoribus sub falso nomine *Orthothrichi Blyttii* distributa sunt pertinent quod quidem jam a C. Hartman in lucem proditum est. Dr. Venturi qui lingvæ Svecicæ ignarus judicium e collectione plantarum parum ut videtur locupleti exstruxit dubitat num *O. Blyttii* propria sit species. Si specimina ab A. Blytt in Ranen a. 1870 lecta vidisset non dubium est quin aliud dixisset. *Orthothrichum Sommerfeltii* cujus specimina certa non vidi potius crediderim varietatem *O. arctici* esse. *Orthothrichum microblephare* in herbario amici C. F. O. Nordstedt (Lund) a V. F. Brothero prope pagum Ponoj Laponiæ orientalis Julii 1872 lectum vidi, quam quoque varietatem *O. arctici* æstimare velim, forma thecæ tamen divergentem.

O. affine α *typicum.*

Bergen. Søndre Bergenhus Amt: Eide in par. Ulvik.

β *pulvinatum* = *O. fastigiatum* autt.

Smaalenenes Amt: in par. Vaaler. Christiania. Akershus Amt. Hamar. Christianssand. Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik. Thronhjøm.

O. speciosum.

Ubique freqvens.

O. leiocarpum.

Ubique frequens.

O. Lyellii.

Ullevold ad Christianiam (sterile). Søndre Bergenhus Amt.
Bergen.

O. diaphanum.

Bergen in pluribus locis.

O. obtusifolium.

Christiania. Hamar.

O. gymnostomum.

Smaalenenes Amt: in par. Vaaler. Christiania.

Tetrodontium Brownii.

Akershus Amt: Nordmarken (forma brachytheca, phyllodiis paucioribus). Søndre Bergenhus Amt: Teigen in par. Fuse; Einingevik in par. Tysnes. Bergen.

T. repandum.

Søndre Bergenhus Amt: Stødlehætta in par. Etne.

Encalypta spathulata C. Müller. Lindberg in Not. ur Sellsk. p. fl. & f. Fennica förhandlingar. Ny serie, 10^{onde} häftet, Helsingfors 1871—1874.

Søndre Thronhjems Amt: Skaarhammerdalen in par. Røros.

Obs. A descriptione Lindbergii specimina mea divergunt foliorum pilis ad basin chlorophylliferis, sola cellula apicem formante hyalina, cellularum folii limitibus hyalinis, nec brunneolis. Stomata colli & operculum thecæ non vidi. Flores masculi in eodem ramo ac feminei, antheridiis & paraphysibus paucis instructi. Orificium thecæ evacuatae repandum.

E. vulgaris.

Christiania.

E. rhabdocarpa.

Søndre Bergenhus Amt: Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

E. ciliata.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Søndre Thronhjems Amt.

E. streptocarpa.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: in par. Tysnes, Ulvik, Røldal. Bergen. Ubique sterilis. A formis *E. procerae* sterilibus discedit foliorum nervo prorsus excurrente, subtus grossius verrucoso.

Schistostega osmundacea.

Frogner in ditione Christianiensi. Søndre Bergenhus Amt: Odde in par. Kinservik, Eide in par. Ulvik.

Oedipodium Griffithianum.

Buskeruds Amt: Jonsknuten prope Kongsberg (sterile). Søndre Bergenhus Amt: Stødlehætta in par. Etne (sterile); Kjønnerberget in Valdalen in par. Røldal; Gravensfjeldet & Hofaas in par. Ulvik. Jordalen & Sandviksfløien prope Bergen.

Dissodon splachnoides.

Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Tayloria serrata.

Søndre Bergenhus Amt: Daasefjeld in par. Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Tetraplodon angustatus.

Søndre Bergenhus Amt: in paroeciis Kinservik & Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: in par. Røros, Holtaalen, Singasaas.

T. mnioides.

Stavanger Amt. Søndre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

Splachnum sphaericum.

Ubique satis frequens.

S. vasculosum.

Akershus Amt. Hedemarkens Amt. Søndre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

S. ampullaceum.

Akershus Amt. Bergen.

S. luteum.

Akershus Amt: Kirkeberget ad Sandungen in saltibus Nordmarken.

S. rubrum.

Kristians Amt: Mesnafløerne prope Lillehammer. Leg. Kinck.

Physcomitrium pyriforme.

Christiania.

Funaria hygrometrica.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: Godø Sund in par. Tysnes. Bergen. Røros.

F. Ahnfeltii.

Stavanger Amt: Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Tysnes & in insula Varaldsøen par. Strandebarm. Bergen.

Leptobryum filiforme.

Søndre Bergenhus Amt: Hesten in insula Varaldsøen, par. Strandebarm. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Webera acuminata.

Søndre Bergenhus Amt: Røldal. Specimina sterilia, macra.

W. elongata.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

W. mutans.

Akershus Amt. Stavanger Amt. Søndre Bergenhus Amt. Bergen.

ζ strangulata.

Søndre Bergenhus Amt: Tysnes.

W. cucullata.

Søndre Bergenhus Amt: Nesheimhorgi in par. Ulvik.

W. Ludvigii.

Søndre Bergenhus Amt: Daasefjeld in par. Ulvik. Ulrikken prope Bergen.

β gracile.

Søndre Thronhjems Amt: Røros.

W. albicans.

Akershus Amt. Buskeruds Amt. Søndre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt. Hedemarkens Amt.

Fructus paulo rarius occurrunt.

Bryum turbinatum.

Akershus Amt. Søndre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

B. Duvalii.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

B. pallens.

Søndre Thronhjems Amt: Røros.

B. pseudotriquetrum.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt. Thronhjems.

B. capillare.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt.

B. argenteum.

Christiania. Bergen.

varietas nervo excurrente. Søndre Bergenhus Amt: Eide in par. Ulvik.

B. cæspiticium.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: Eide in par. Ulvik.

B. Mühlenbeckii.

Akershus Amt: Vardekollen in par. Asker (*forma compacta, elatior*). Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik sat *copiose & vulgatum*.

B. alpinum.

Christiania (*sterile*). Søndre Bergenhus Amt: in par. Strandedarm & Vikør.

B. pallescens.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: Einingevik in par. Tysnes.

B. bimum.

Christiania.

B. inclinatum.

Søndre Bergenhus Amt: ad lacum Gravensvandet in par. Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

B. microstegium.

Søndre Bergenhus Amt: Ulvik.

B. oeneum.

Søndre Thronhjems Amt: Kværnskaret in par. Røros.

Specimina a me lecta sterilia sunt.

B. roseum.

Christiania. Fructus e Norvegia nusquam vidi.

Anomobryum julaceum.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in parocciis Etne, Ulvik, Strandebarm, Fuse, Tysnes. Bergen. Nordre Bergenhus Amt: Styve & Gudvangen in par. Aurland. Specimina fructifera habeo ex Bru in par. Strandebarm et convalle Jordalen haud procul a Bergen.

A. concinnatum.

Søndre Thronhjems Amt: Kværnskaret in par. Røros.

Zieria julacea.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne, Kinservik, Ulvik, Strandebarm, Fuse, Tysnes. Bergen. Søndre Thronhjems Amt: in parocciis Støren & Røros.

Z. demissa.

Søndre Thronhjems Amt: ad Muggruben in par. Røros.

Mnium cuspidatum.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: in par. Kinservik & Ulvik. Bergen.

M. affine.

In Akershus Amt sat copiosum.

M. undulatum.

In Søndre Bergenhus Amt vulgatum. Ex insula Store Godøen in par. Tysnes specimina retuli setis defraudatis instructa, ceterum sterilis planta invenitur.

M. hornum.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne, Kinservik, Ulvik, Strandebarm, Fuse, Tysnes, Fitje. Bergen. Søndre Thronhjems Amt: Støren.

M. serratum.

Akershus Amt: in monte Kikut, Nordmarken. Søndre Bergenhus Amt: Stødlehætta in par. Etne; Røldal. Bergen.

M. spinosum.

Akershus Amt: Bergsfjeld in par. Asker, ubi primus legit Fr. Kiær. Søndre Thronhjems Amt: Kværnskaret in par. Røros (sterile).

M. stellare.

Søndre Bergenhus Amt: Valdalen in par. Røldal. Sterile.

M. cinclidioides.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: Eide in par. Ulvik.

M. subglobosum.

Christiania. Haugesund.

M. hymenophylloides.

Søndre Bergenhus Amt: Valdalen in par. Røldal. Søndre Thronhjems Amt: Skaarhammerdalen in par. Røros.

Cinclidium stygium.

Akershus Amt. Hedemarkens Amt: Storfjeldsæteren in par. Storelvedal. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Catoscopium nigratum.

Christiania. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Meesia uliginosa.

Søndre Bergenhus Amt: Røldal, Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Paludella squarrosa.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: Valdalen in par. Røldal. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Aulacomnium androgynum.

Smaalenenes Amt: Vaaler. Christiania. Buskeruds Amt: Ringerike (A. Blytt).

Bartramia ithyphylla.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

B. Normanni Hartman.

Søndre Bergenhus Amt: in alpebus intra Ulvik & Eide.

B. crispa Swartz.

Ubique frequens.

B. pomiformis Hedw. = *B. crispa* β minor Hn..

Søndre Bergenhus Amt: Tysnes.

B. Halleriana.

Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Søndre Thronhjems Amt.

Breutelia arcuata.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne, Fjælberg,

Strandebarm (Varaldsø & Tangeraas), Fuse, Tysnes, Fitje. Bergen. Nordre Bergenhus Amt: Styve in par. Aurland. Specimina fructifera ex Einingevik in par. Tysnes habeo nec non ex Eidsvaag prope Bergen fructum unicum.

Timmia Bavarica.

Søndre Thronhjems Amt: Skaarhammerdalen in par. Røros.

T. Norvegica.

Søndre Bergenhus Amt: Valdalen in par. Røldal.

T. Austriaca.

Akershus Amt: Vardekollen in par. Asker.

Oligotrichum Hercynicum.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Røldal, Kinservik, Ulvik.

Bergen. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Pogonatum nanum.

Haugesund. Bergen.

P. aloïdes.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt. Bergen.

P. alpinum.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Søndre Thronhjems Amt.

var. septentrionale.

Søndre Bergenhus Amt: Ejde in par. Ulvik.

Polytrichum sexangulare.

Søndre Bergenhus Amt: Daasefjeld & Nesheimhorgi in par.

Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Storskarven in par. Røros.

In regione salicum.

P. gracile.

Akershus Amt: Drengsrud in par. Asker. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

P. formosum.

Akershus Amt. Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Søndre Thronhjems Amt.

P. piliferum.

Ubique.

varietas alpestre: forma normali minor, apice foliorum breviter appendiculato.

Caulis simplex vel semel bisve furcatim ramosus, pollices c. ij. metiens. Folia ad apices innovationum versus sensim majora, appressa, integerrima, in pilum brevissimum eminentia. Seta unum pollicem longa, apophysis torquiformis, capsula minuta ceterum normalis.

Habitat supra limitem salicum in monte Storskarven parociae Røros, Søndre Thronhjems Amt, ubi mense Augusti 1869 legi.

P. strictum.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne & Ulvik.
Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Diphyscium foliosum.

Christiania. Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne, Ulvik, Strandebarm, Fuse, Tysnes, Fitje. Bergen.

Buabaumia indusiata.

Akershus Amt: Mærradalen in par. Aker. In hoc loco primus legit A. Blytt.

Fontinalis Dalecarlica.

Søndre Thronhjems Amt: in par. Røros.

Dichelyma falcatum.

Hedemarkens Amt: Storfjeldsæter & Helaksæter in par. Stor-elvedalen.

Neckera pennata.

Christiania.

N. pumila.

Søndre Bergenhus Amt: Norheim in par. Etne, Odde in par. Kinservik. Thveteraas ad Bergen. Ex postremo tantum loco fructus habeo.

Specimina hujus speciei a me in Scania Sueciæ lecta apiculum foliorum præbent multo longius productum, trichoideum, sæpius spiralliter ut cauda suina tortum. Plantæ steriles, quas ad „Hildanes, Nordfjord“ legit, mihiqve sub nomine *N. pumila* var. liberaliter communicavit Fr. Kiær, cum meis fructiferis bene congruunt. Steriles quas legi prope Odde illis e Scania similes sunt.

N. complanata.

Ubique frequens. Fructus e Norvegia non vidi.

Homalia trichomanoides.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik & Strandedarm. Bergen. Søndre Thronhjems Amt: Holtaalen.

Pterygophyllum lucens.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Fjælberg, Strandedarm, Tysnes. Bergen.

Fructus non raro inveniuntur, juniores sero auctumno, maturi primo vere.

Myurella julacea.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Støren & Røros.

M. apiculata.

Søndre Thronhjems Amt: Skaarhammerdalen in par. Røros. Sterilis.

Leskea nervosa.

Smaalenenes Amt: in par. Vaaler. Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne, Kinservik, Ulvik. Bergen. Søndre Thronhjems Amt: Kværnskaret in par. Røros.

Anomodon longifolius.

Søndre Bergenhus Amt: Eide in par. Ulvik. Sterilis.

A. attenuatus.

Socio præcedente ad Eide.

Pseudoleskea atrovirens.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Etne, Røldal, Kinservik, Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Likj — Moldingdalen in par. Røros.

Sæpius variat foliis plus minus papillosis, foliorum margine ad basin integerrimo. Dignoscitur ramificatione surculorum, nervo foliorum ultra medium excurrente, margine reflexo, interdum incrassato.

P. catenulata.

Søndre Bergenhus Amt: Stødlehætta in par. Etne. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Heterocladium dimorphum.

Søndre Bergenhus Amt: Røldalsfjeldet.

H. heteropterum.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Sterile.

Thujidium tamariscinum.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: in par. Fjælberg, Strandebarm (Varaldsøen), Tysnes. Bergen. Fructus non habeo nisi ex insula Halsnø in par. Fjælberg.

T. delicatum.

Ubique frequens. Fructus habeo ex Grimelund, par. Aker, Akershus Amt, ubi A. Blytt primus legit, et ex Strandebarmsdalen, Søndre Bergenhus Amt.

Habrodon Notarisii.

Bergen. Intra Stadsporten & Fløifjeldet ad corticem Ulmi montani mense Septembri 1875 vidi ubi verisimile etiam a Lorentz (1868) lectus est. Præterea ad corticem Aceris pseudo-platani in vicino loco „Forskjønnelsen“ (H. Greve 1875) et in Nævegaarden prope Sandviken (1874). In quibus locis nondum fructus vel flores invenire potui.

Pterigynandrum filiforme.

Ubique frequens. Fructus ad Eide in par. Ulvik, Søndre Bergenhus Amt, legi.

Pterogonium gracile.

Haugesund. Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Nordre Bergenhus Amt: Styve & Gudvangen in par. Aurland; Lærdalsøren.

Specimina fructifera legi ad Sunde in par. Kvinhered, Berge & Axnes in par. Vikør.

Lescuræa striata.

In alpe supra Vassætstøl in par. Ulvik, Søndre Bergenhus Amt. In mense Septembri anno 1874 fructifera lecta, fructus tamen parci & sporis jam exonerati erant.

A *Lescuræa saxicola* Milde, cujus habeo specimina fructifera in Dovre a Berggren lecta, differt *inflorescentia monoica*, foliis longe acuminatis, nervo in ipso apice evanido. *Lescuræam* striatam vidi ab eodem Berggren in Tyrol lectam, quæ est planta mea gracilior, ceterum prorsus similis.

Orthothecium intricatum.

Søndre Bergenhus Amt: Vassætstøl in par. Ulvik, Skjælnes in insula Varaldsøen in par. Strandebarm, Teigen & Einingevik ad Loksund et in pluribus locis paroeciæ Tysnes.

O. rufescens.

Søndre Bergenhus Amt: Hodlestadnuten in par. Etne, Eide in par. Ulvik, Varaldsø in Strandebarm, Einingevik & Store Godøen in par. Tysnes.

Camptothecium nitens.

Akershus Amt. Hedemarkens Amt. Søndre Thronhjems Amt. *Brachythecium salebrosum.*

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: in par. Tysnes.

B. glareosum.

Søndre Bergenhus Amt: Eide in par. Ulvik. Sterile in regione subalpina.

B. albicans.

Christiania (cum fructu). Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik & Tysnes.

B. Starkii.

Christiania.

B. glaciale.

Søndre Bergenhus Amt: Røldalsfjeldet, Odde in par. Kinservik, Daasefjeld in par. Ulvik. In proximo loco uberrime fructiferum.

B. rivulare.

Christiania. Buskeruds Amt: Stubdal in par. Norderhov. Søndre Bergenhus Amt: Einingevik in par. Tysnes.

Eurhynchium strigosum.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: Varaldsøen in par. Strandebarm & Einingevik in par. Tysnes.

E. striatum.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Kinservik & Tysnes. Bergen.

E. piliferum.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: Tysnes.

E. prælongum.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: Tysnes. Søndre Throndhjems Amt: Røros.

E. Stokesii.

Søndre Bergenhus Amt: in multis locis in par. Tysnes, ubi ex. g. ad Godø Sund copiosos præbet fructus. Bergen.

Rhynchostegium depressum.

Akershus Amt: sub monte Solbergaasen in par. Asker.

Specimina mea majora sunt, præbent ramificationem pinnatam, folia longius acuminata, distincte serrata. Forsan species in Europa nondum observata.

Thamnium alopecurum.

Prope Christianiam, in Søndre Bergenhus Amt et ad Bergen sat vulgatum.

Plantas fertiles legi in Strandebarmsdalen et in par. Tysnes ad Einingevik & Store Godøen. Serius ab H. Greve prope Bergen fructus inventi sunt.

Plagiothecium nitidulum.

Akershus Amt. Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Throndhjem. Søndre Throndhjems Amt.

P. Mühlenbeckii.

Akershus Amt. Haugesund. Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Søndre Throndhjems Amt.

P. Silesiacum.

Ad Christianiam. Søndre Bergenhus Amt: Godø Sund in par. Tysnes.

P. undulatum.

Ubique satis vulgatum. Fructus non rari.

Amblystegium Sprucei.

Søndre Bergenhus Amt: Tysnes.

A. subtile.

Akershus Amt: prope Sognsvand & Tømter in Nordmarken in par. Aker, Vøien in Berum in par. Asker.

A. confervoides.

Søndre Bergenhus Amt: Eide in par. Ulvik.

A. serpens.

Smaalenenes Amt: Vaaler. Akershus Amt. Christiania.
Søndre Bergenhus Amt. Bergen.

A. fluviatile.

Akershus Amt: in rivulo ad Leangen in par. Asker.

A. filicinum Lindberg.

Ad Christianiam. Søndre Bergenhus Amt. Nordre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

Hypnum Halleri.

Akershus Amt. Ad rupes calcareas formationis siluricae.

H. Sommerfeltii.

Ad Christianiam: Slotsparken. Akershus Amt: Ris in par. Aker, Devik in par. Asker.

H. chrysophyllum.

Ad Christianiam.

H. Sendtneri.

Akershus Amt: Fornebo in par. Asker.

H. intermedium.

Christiania. Haugesund. Søndre Bergenhus Amt: in par. Røldal & Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

H. exannulatum.

Akershus Amt. Søndre Bergenhus Amt. Søndre Thronhjems Amt.

H. fluitans.

Søndre Bergenhus Amt: ad Gravensvandet in par. Ulvik.

H. commutatum.

Søndre Bergenhus Amt: Eide in par. Ulvik, Varaldsøen in par. Strandebarm, Einingevik in par. Tysnes.

H. sulcatum.

Søndre Bergenhus Amt: Varaldsøen in par. Strandebarm.

Specimina conferre licuit, quæ in Helvetiæ monte Splügen legit Dr. F. W. Areschoug. Discedunt mea colore sordidevirenti, quum illa fusca sint, et ramificatione pinnata plus regulari. Microscopio subjecta prorsus congruunt.

H. rugosum.

Søndre Bergenhus Amt: Eide in par. Ulvik, Hatlestranden in par. Kvinhered. Søndre Thronhjems Amt: Raadalen in par. Holtaalen. — Fructus nusquam inveni.

H. incurvatum.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik & Tysnes.

H. pallescens.

Christiania.

H. hamulosum.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Kinservik & Tysnes ad complura loca.

H. callichroum.

Søndre Bergenhus Amt: Røldalsfjeldet; Teigen ad fretum Loksund in par. Fuse, Godø Sund in par. Tysnes. In valle Jordalen prope Bergen.

Distingvitur ab *H. cupressiformi* notis oculo nudo visis nec non cellulis ad angulos baseos inflato-dilatatis pallidis, paraphylliis tenerrimis perpauca nec ut in *H. cupress.* fasciculos formantibus. Margo autem sæpius serrulatus invenitur.

H. imponens.

Ad lacum Lutvand prope Christianiam. Søndre Bergenhus Amt: Nærnes in par. Strandebarm.

H. Bambergeri.

Søndre Thronhjems Amt: Muggruben in par. Røros.

H. Heufleri.

Søndre Thronhjems Amt: Muggruben in par. Røros.

H. molluscum.

Christiania. Søndre Bergenhus Amt. Bergen.

H. alpestre.

Søndre Bergenhus Amt: Daasefjeld in par. Ulvik.

H. molle.

Akershus Amt: Liggeren in Nordmarken. Søndre Bergenhus Amt: in par. Røldal & Kinservik.

H. arcticum.

Søndre Bergenhus Amt: Nesheimhorgi in par. Ulvik.

H. ochraceum.

Søndre Bergenhus Amt: in par. Røldal, Ulvik, Tysnes.

H. giganteum.

Akershus Amt: in par. Aker & Asker.

H. sarmentosum.

In subalpinis ubiqve vulgatum.

β *fontinaloides* Berggren.

Søndre Bergenhus Amt: Valdalen in par. Røldal.

H. purum.

Søndre Bergenhus Amt. Bergen. Fructus habeo ex par. Tysnes.

H. stramineum.

Ad loca apta sat vulgatum.

Omnia specimina Norvegica a me visa sterilia sunt. Habent cellulas aliquot ad apices foliorum dilatatas hyalinas, unde sæpius orta sunt rhizoidia fusca. Specimina autem fructifera, quæ in herbario O. Nordstedt prope Ljunga Smolandiaë lecta vidi eandem præbent notam, quæ quidem a C. Hartman ut *H. pseudostraminei* propria refertur.

H. trifarium.

Akershus Amt: Drengsrud in par. Asker. Fertile.

H. badium.

Søndre Bergenhus Amt: Valdalen in par. Røldal. Søndre Thronhjems Amt: Røros.

Hylocomium Oakesii.

Circa Christianiam sæpius cum fructu. Søndre Bergenhus Amt: in par. Ulvik. Søndre Thronhjems Amt: Raadalen in par. Holtaalen.

H. brevistre.

Søndre Bergenhus Amt. Bergen.

H. subpinnatum.

Grefsenaasen ad Christianiam.

